

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO KONTROLIERIUS

PAŽYMA DĖL UAB „X“ IR Y SKUNDŲ PRIEŠ LIETUVOS RESPUBLIKOS APLINKOS MINISTERIJĄ

2020 m. spalio 15 d. Nr. 4D-2019/1-1227;
Nr. 4D-2020/1-975
Vilnius

SKUNDO ESMĖ

1. Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierius Augustinas Normantas gavo UAB „X“ (toliau vadinama ir Bendrovė), atstovaujamos direktoriaus R. L., skundą dėl Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos (toliau vadinama – Aplinkos ministerija) pareigūnų galimai biurokратиškų veiksmų (neveikimo), kai nėra pateikti atsakymai į UAB „X“ prašymus, susijusius su daugiabučio gyvenamojo namo, esančio adresu <...>, Vilniuje, atnaujinimo (modernizavimo) projekto finansavimu.

Taip pat Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierius gavo Lietuvos Respublikos Seimo nario Algio Strelčiūno persiūtą Y ir kitų daugiabučių gyvenamojo namo, esančio adresu <...>, Vilniuje (toliau vadinama – daugiabutis namas), gyventojų (toliau vadinama – Pareiškėjai) skundą, kuriame Pareiškėjai nurodo prarandantys papildomą valstybės paramos dalį dėl laiku neįgyvendinto daugiabučio gyvenamojo atnaujinimo (modernizavimo) projekto.

Atsižvelgiant į tai, kad tiek Bendrovės, tiek Pareiškėjų skundų dalykai yra susiję ir galimai sietini su Aplinkos ministerijos veiksmais (neveikimu) tinkamai neįvertinus Bendrovei ir Pareiškėjams aktualaus klausimo dėl daugiabučio namo atnaujinimo (modernizavimo) projekto įgyvendinimo, Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierius minėtuose skunduose nurodytas aplinkybes tiria ir vertina šio bendro tyrimo metu.

2. Bendrovės skunde Seimo kontrolieriui, be kita ko, nurodyta:

2.1. UAB „Z“, kurios teisių ir pareigų perėmėja šiuo metu yra UAB „X“, 2017 m. spalio 29 d. kreipėsi į Lietuvos Respublikos aplinkos ministeriją su paklausimu dėl daugiabučio gyvenamojo namo <...>, Vilniuje (toliau vadinama ir daugiabutis namas, Namas), statybos užbaigimo akto pasirašymo ir valstybės paramos suteikimo, nes „[...] nuo 2013 m. lapkričio 22 d. Namas bendrasavininkams patvirtinus investicijų planą, UAB „Z“ buvo paskirtas ir šio Namas projekto administratoriumi.“ (šios ir kitų citatų kalba netaisyta)

2.2. „Administratorius, [...] ėmėsi visų veiksmų nuo Namas bendrasavininkų sprendimo dalyvauti Namas atnaujinimo programoje, tam, kad projektas būtų tinkamai įgyvendintas. 2014 metais buvo organizuotas rangos darbų su projekto parengimu konkursas, o atrinkus nugalėtoją UAB „R“ (toliau - Rangovas), 2014-12-11 su juo buvo pasirašyta rangos darbų sutartis Nr. LB-SUT-14-00044 (toliau - Sutartis), pagal kurią Rangovas įsipareigojo parengti Namas techninį darbo projektą ir atlikti statybos rangos darbus iki 2015-07-31, o Namą valstybinei komisijai priduoti iki 2015-09-30. Kadangi statybos priėmimo - perdavimo aktu Rangovui buvo perduotas objektas statybos darbams

4. Bendrovė savo skunde Seimo kontrolieriaus prašo:

„[...] imtis aktyvių veiksmų ištirti LR Aplinkos ministerijos veiksmus biurokratizmo ir piktnaudžiavimo apimtyje.“

TYRIMAS IR IŠVADOS

Tyrimui reikšmingos faktinės aplinkybės

5. Bendrovė kartu su skundu taip pat pateikė:

5.1. Aplinkos ministerijos 2017 m. lapkričio 27 d. raštą Nr. (14-4)-D8-7864 (kopiją), adresuotą UAB „P“ ir VšĮ Būsto energijos taupymo agentūrai (toliau vadinama - VšĮ BETA), kuriuo buvo atsakyta į UAB „P“ 2017 m. rugsėjo 29 d. kreipimąsi dėl skiriamos paramos termino pratęsimo. Minėtame Aplinkos ministerijos rašte be kita ko nurodyta:

„Išnagrinėjome UAB „P“ [...] paklausimą dėl daugiabučio namo <...>, Vilniuje, statybos užbaigimo akto pasirašymo ir valstybės paramos suteikimo. [...]

Valstybės parama teikiama, kai Administratorius VšĮ BETA pateikia 2009 m. gruodžio 16 d. Vyriausybės nutarime Nr. 1725 „Dėl valstybės paramos daugiabučiams namams atnaujinti (modernizuoti) teikimo ir atnaujinimo (modernizavimo) projektų įgyvendinimo priežiūros taisyklių patvirtinimo ir daugiabučio namo atnaujinimo (modernizavimo) projektui įgyvendinti skirtu kaupiamuoju įnašu ir (ar) kitų įmokų didžiausios mėnesinės įmokos nustatymo“ išvardintus nustatytus dokumentus (tame tarpe statybos užbaigimo aktą). Valstybės paramos teikimo būdai ir dydžiai yra nustatyti minėtame nutarime.“;

5.2. UAB „Z“ 2018 m. sausio 10 d. raštą (prašymą) Nr. LB-RS-18-0172 (kopiją), adresuotą tuometei Aplinkos ministerijos viceministrei Daivai Matonienei bei VšĮ BETA, kuriame nurodytos faktinės aplinkybės dėl užsitęsusių Namų modernizavimo darbų bei prašoma „[...] **dar kartą peržiūrėti savo sprendimą ir Namui <...>, Vilnius, taikyti išimtį – leisti taikyti 40 procentų paramą nuo energijai taupančių priemonių sumos.**“;

5.3. UAB „Z“ 2019 m. vasario 25 d. raštą (prašymą) Nr. LB-RS-19-0319 (kopiją), adresuotą tuomečiam Aplinkos ministerijos viceministrui Martynui Norbutui, kuriame dar kartą paaiškinamos faktinės aplinkybės, susijusios su daugiabučio namo renovacijos projekto įgyvendinimo finansavimu, bei išreikštas **prašymas „[...] Namų butų ir kitų patalpų savininkams taikyti išimtį bei leisti taikyti 40 proc. paramą nuo energijai taupančių priemonių sumos.**“

6. Seimo kontrolierius dėl Bendrovės skunde nurodytos situacijos kreipėsi į Aplinkos ministeriją, be kita ko, prašydamas: informuoti, ar Aplinkos ministerijoje buvo gauti, registruoti ir išnagrinėti Bendrovės 2018 m. sausio 10 d. ir 2019 m. vasario 25 d. prašymai; patvirtinti ar paneigti Bendrovės atstovo skunde nurodytą faktą, kad 2018 m. gegužės 28 d. Aplinkos ministerijoje įvyko susitikimas dėl Bendrovei aktualaus klausimo, susijusio su daugiabučio namo renovacijos projekto įgyvendinimo finansavimu; informuoti, ar pagrįstas Bendrovės atstovo skunde nurodytas teiginys, jog 2018 m. gegužės 28 d. Aplinkos ministerijoje įvykusio susitikimo metu Aplinkos ministerijos atstovai pažadėjo pateikti Bendrovei raštišką institucijos poziciją dėl daugiabučio namo renovacijos projekto įgyvendinimo finansavimo; nurodyti, ar po 2019 m. vasario 25 d. buvo, ir jei taip, kada ir kieno iniciatyva, Aplinkos ministerijoje nagrinėtas daugiabučio namo renovacijos projekto įgyvendinimo finansavimo, leidžiant taikyti 40 proc. paramą nuo energijai taupančių priemonių sumos, klausimas.

7. Aplinkos ministerija Seimo kontrolieriui pateiktuose paaiškinimuose dėl Bendrovės skunde išdėstytų aplinkybių nurodė:

7.1. „[...] 2018 m. sausio 10 d. UAB „Z“ raštas Nr. LB-RS-189-0172 gautas ir registruotas Aplinkos ministerijoje, **į minėtą raštą atsakė VšĮ Būsto energijos taupymo agentūra (toliau - Agentūra) 2018 m. sausio 31 d. raštu Nr. (4)-B2-565**, kadangi daugiabučių namų atnaujinimas (modernizavimas) įgyvendinamas vadovaujantis Daugiabučių namų atnaujinimo (modernizavimo) programa, patvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. rugsėjo 23 d. nutarimu Nr. 1213 „Dėl daugiabučių namų atnaujinimo (modernizavimo) programos patvirtinimo“ (toliau - Programa). Programos 26 punkte nustatyta, kad Programos įgyvendinimą administruoja Agentūra pagal Valstybės paramos įstatymo [*pastaba*: turima omenyje Valstybės paramos daugiabučiams namas atnaujinti (modernizuoti) įstatymas] 3 straipsnio 4 dalyje ir kituose teisės aktuose nustatytą kompetenciją [...]“;

7.2. „[...] 2019 m. vasario 25 d. raštas Nr. LB-RS-19-0319 gautas ir registruotas Aplinkos ministerijoje. **Atsakymas išsiųstas 2019 m. balandžio 5 d. raštu Nr. (14)-D8(E)-396** [...]“;

7.3. „[...] Informacijos, kad 2018 m. gegužės 28 d. Aplinkos ministerijoje vyko susitikimas su UAB „Z“ atstovais neturime, tačiau tą dieną vyko aplinkos ministro Kęstučio Navicko priėmimas Lietuvos Respublikos Vyriausybės priimamajame daugiabučio namo <...>, Vilniuje, valstybės paramos teikimo klausimais. [...] Pažymėtina, kad raštas, kuriame nurodyta apie ką diskutuota 2018 m. gegužės 28 d. susitikime su aplinkos ministru Kęstučiu Navicku įregistruotas 2018 m. rugsėjo 12 d. **į minėtą raštą 2018 m. spalio 3 d. raštu Nr.(4)-B2-6212 atsakė Agentūra** [...]“;

7.4. „[...] Informacijos, kad Aplinkos ministerijoje po 2019 m. vasario 25 d. būtų nagrinėti prašymai dėl 40 procentų valstybės paramos skyrimo ar leista taikyti 40 procentų paramą energinį efektyvumą didinančioms priemonėms, nėra.“

8. Kartu su pateiktais paaiškinimais Aplinkos ministerija taip pat pateikė dokumentus, iš kurių nustatyta:

8.1. UAB „Z“ 2018 m. sausio 10 d. raštą (prašymą) Nr. LB-RS-18-0172 Aplinkos ministerija persiuntė VšĮ BETA, kuri 2018 m. sausio 31 d. raštu Nr. (4)-B2-565 pateikė atsakymą UAB „Z“, be kita ko, nurodydama:

„Viešojo įstaiga Būsto energijos taupymo agentūra (toliau - Agentūra) gavo Jūsų raštą dėl daugiabučiams namams atnaujinti (modernizuoti) teiktinos valstybės paramos.

Pagal savo kompetenciją atsakydami į Jūsų paklausimą informuojame, jog teikdama valstybės paramą Agentūra vadovaujasi Lietuvos Respublikos valstybės paramos daugiabučiams namams atnaujinti (modernizuoti) įstatymu bei Valstybės paramos daugiabučiams namams atnaujinti (modernizuoti) teikimo ir daugiabučių namų atnaujinimo (modernizavimo) projektų įgyvendinimo priežiūros taisyklėmis (toliau - Taisyklės), patvirtintomis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2009 m. gruodžio 16 d. nutarimu Nr. 1725 (toliau - Nutarimas).

Pažymime, jog Nutarimo 2.7.1 papunktyje įtvirtinta nuostata, jog **papildoma 25 procentų parama teikiama, jeigu** statybos rangos darbų pirkimas daugiabučio namo atnaujinimo (modernizavimo) projektui ar jo daliai įgyvendinti įvykęs (atrinktas paslaugų teikėjas) iki 2015 m. kovo 31 d. ir šis **projektas įgyvendintas iki 2017 m. liepos 1 d.** Nutarimo 2.7.2 papunktyje nurodyta, jog papildoma 20 procentų parama teikiama, jeigu statybos rangos darbų pirkimas daugiabučio namo atnaujinimo (modernizavimo) projektui ar jo daliai įgyvendinti įvykęs (atrinktas paslaugų teikėjas) iki 2015 m. kovo 31 d. ir šis projektas įgyvendintas iki 2017 m. gruodžio 31 dienos.

Daugiabučio namo <...> Vilniuje projektas įgyvendintas 2017 m. rugsėjo 8 d. (statybos užbaigimo akto data), taigi - po 2017 m. liepos 1 d. ir iki 2017 m. gruodžio 31 d., todėl taikytina papildoma 20 procentų parama, iš viso 35 procentų parama energinį efektyvumą didinančioms priemonėms.

Pažymime, kad **nei Nutarime, nei kituose teisės aktuose nėra numatytos jokios aplinkybės, dėl kurių galėtų būti taikoma išimtis iš aukščiau nurodytos taisyklės**, o Agentūrai nesuteikta kompetencija aiškinti teisės aktų nuostatas ar priimti sprendimus dėl teisės aktų turinio keitimo.

Atsižvelgiant į tai kas išdėstyta, informuojame, jog **Agentūra neturi teisinio pagrindo pratęsti 25 procentų dydžio investicijų**, tenkančių Programos priede nurodytoms energinių efektyvumą didinančioms priemonėms, teikimą atnaujinimo (modernizavimo) projektams parengtiems nuo 2009 m. rugsėjo 20 d. iki 2014 m. gruodžio 31 d., tačiau nepabaigtiems įgyvendinti iki 2017 m. liepos 1 dienos.“;

8.2. UAB „P“ 2018 m. rugpjūčio 20 d. rašte Nr. LB-RS-48-0261, kuriuo kreipėsi į tuometį aplinkos ministrą Kęstutį Navicką, priminė apie 2018 m. gegužės 28 d. vykusį aplinkos ministro susitikimą su UAB „P“ atstovais bei nurodė, kad:

„[...] Paaiškiname, jog susitikimo metu buvo diskutuota apie priežastis, kurios lėmė, kad projektas buvo įgyvendintas kiek vėliau nei turėjo. Tuo pačiu norėtume dar kartą priminti ir prašyti atsižvelgti į žemiau nurodytas aplinkybes, lėmusias projekto įgyvendinimo nežymų vėlavimą.

[...] Atsižvelgiant į tai, kad buvo siekta ir pagrįstai tikėtasi, kad projektas bus įgyvendintas laiku bei palankiausiomis atnaujintų (modernizuotų) namų gyventojams sąlygomis, prašome įvertinti aukščiau išdėstytą ir Namų butų ir kitų patalpų savininkams taikyti išimtį bei leisti taikyti 40 proc. paramą nuo energijai taupančių priemonių sumos. Atkreipiame dėmesį, jog Ministerijos pagrindinis tikslas yra užtikrinti projektų tinkamą valdymą bei įgyvendinimą, teikti konsultacijas ir pagalbą daugiabučių namų atnaujinimo (modernizavimo) klausimais.“;

8.3. gavusi Aplinkos ministerijos persiųstą UAB „P“ 2018 m. rugpjūčio 20 d. raštą Nr. LB-RS-48-0261, VšĮ BETA 2018 m. spalio 3 d. raštu Nr. (4)-B2-6212 UAB „P“ informavo, jog:

„[...] **dėl daugiabučio namo <...>, Vilniuje, valstybės paramos energinių efektyvumą didinančioms priemonėms dydžio nustatymo jau yra pasisakiusi raštuose: 2018-01-31, Nr. (4)-B2-565, 2018-03-28, Nr. (4)-B2-2061, 2018-04-10, Nr. (4)-B2-2303.**

[...] Agentūra, vadovaudamasi Aplinkos ministerijos išaiškinimu dėl valstybės paramos teikimo, suėjęs nustatytam terminui ir vadovaudamasi šiuo išaiškinimu, pažymi, kad **projekto įgyvendinimo terminas siejamas su statybos užbaigimo akto Statybos įstatymo nustatyta tvarka surašymo diena**. Statybos užbaigimo procedūros reglamentuotos Statybos techniniame reglamente STR 1.05.01:2017 „Statybą leidžiantys dokumentai. Statybos užbaigimas. Statybos sustabdymas. Savavališkos statybos padarinių šalinimas. Statybos pagal neteisėtai išduotą statybą leidžiantį dokumentą padarinių šalinimas“, patvirtintas Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2016 m. gruodžio 12 d. įsakymu Nr. D1-878 (toliau - reglamentas). Pagal reglamentą statybos užbaigimo procedūra trunka 14 darbo dienų - nuo dokumentų apie baigiamą statybą paskelbimo. Lietuvos Respublikos statybos leidimų ir statybos valstybinės priežiūros informacinėje sistemoje „Infostatyba“ (3 darbo dienos - užregistruoto prašymo tikslinimui; 1 - darbo diena - statybos užbaigime dalyvaujančių subjektų pažymėjimui „Infostatyboje“; 3 - darbo dienos - konkrečių asmenų skyrimas į sudaromą komisiją; 2 darbo dienos - komisijos datai paskirti; 5 darbo dienos užbaigimo procedūroms atlikti atnaujinimo (modernizavimo) atveju. Atsižvelgiant į tai, papildoma valstybės parama galėtų būti išmokėta, jeigu prašymas išduoti statybos užbaigimo aktą informacinėje sistemoje „Infostatyba“ būtų paskelbtas likus terminui, per kurį statybos užbaigimo procedūra būtų užbaigta iki nutarime nurodyto termino, tačiau per reglamentuotą terminą statybos užbaigimo procedūra nebuvo atlikta, t. y., ją atlikus per ilgesnį nei numatyta terminą, komisijos nariams nepateikus pastabų apie su statybos užbaigimu susijusius trūkumus.

Pažymėtina, kad 25 procentų papildoma parama teikiama, jeigu statybos rangos darbų pirkimas daugiabučio namo atnaujinimo (modernizavimo) projektui ar jo daliai įgyvendinti įvykęs (atrinktas paslaugų teikėjas) iki 2015 m. kovo 31 d. ir šis projektas įgyvendintas iki 2017 m. liepos 1 dienos (LRV 2009 m. gruodžio 16 d. nutarimo Nr. 1725 „Dėl valstybės paramos daugiabučiams namams atnaujinti (modernizuoti) teikimo ir daugiabučių namų atnaujinimo (modernizavimo) projektų įgyvendinimo priežiūros taisyklių patvirtinimo ir daugiabučio namo atnaujinimo (modernizavimo) projektui įgyvendinti skirto kaupiamojo įnašo ir (ar) kitų įmokų didžiausios mėnesinės įmokos nustatymo“ 2.7. ir 2.7.1.p.). Vėliausia statybos akto išdavimo diena laikytina liepos 3 d., atsižvelgiant į tai, kad 2017 m. liepos 1 d. yra ne darbo diena, o pagal LR Civilinio kodekso

1.121 str. 2 d. termino pabaigos diena laikoma po jos einanti darbo diena. **Taigi didesnė parama, nepažeidžiant teisės aktų, kurie reglamentuoja valstybės paramos dydžius, būtų galima išmokėti jei statybos užbaigimo aktas - 2017 m. liepos 3 d., arba, įvertinant 14 darbo dienų laikotarpį statybos užbaigimo procedūroms, vėliausia prašymo informacinėje sistemoje „Infostatyba“ paskelbimo data - 2017 m. birželio 14 d.**

Administratoriaus rašte dėl Daugiabučio namo <...>, Vilniuje atnaujinimo (modernizavimo) projekto finansavimo nurodyta, kad **kreipimosi į Infostatyba data yra 2017-06-22**, taigi - po 2017 m. birželio 14 d., **todėl šiam projektui taikytina papildoma 20 procentų parama, iš viso 35 procentų parama energinį efektyvumą didinančioms priemonėms.**“;

8.4. Aplinkos ministerija, gavusi UAB „P“ 2019 m. vasario 25 d. kreipimąsi Nr. LB-RS-19-0319, 2019 m. balandžio 5 d. raštu Nr. (14-4)-D8-396 (adresuotas UAB „Z“, išsiųstas el. paštu <...>) UAB „P“ informavo:

„Atsakydami į raštą pažymime, kad Lietuvos Respublikos Konstitucijoje ir Konstitucinio Teismo nutarimuose įtvirtintas tiesioginis institucijų įgaliojimų nustatymas, t. y. kiekviena institucija gali atlikti tik įstatymų ir kitų teisės aktų jai pavestas atitinkamos srities valstybės valdymo ar kitas funkcijas ir įgyvendinti valstybės politiką konkrečioje srityje. **Galiojantys įstatymai, Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimai ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1998-09-22 nutarimu Nr. 1138 patvirtinti Aplinkos ministerijos nuostatai nesuteikia teisės Aplinkos ministerijai oficialiai aiškinti įstatymų ir kitų teisės aktų nuostatas, jų taikymą, nagrinėti konkrečias situacijas ir daryti šių situacijų vertinamojo pobūdžio išvadas, vertinti priimtų sprendimų teisėtumą.**

Atsižvelgusi į tai, Aplinkos ministerija (toliau - ministerija) gautą UAB „Z“ 2018 m. rugpjūčio 20 d. raštą pavedė nagrinėti VŠĮ Būsto energijos taupymo agentūrai (toliau - Agentūra), kadangi daugiabučių namų atnaujinimo (modernizavimo) programoje (toliau - Programa), patvirtintoje Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. rugsėjo 23 d. nutarimu Nr. 1213 „Dėl daugiabučių namų atnaujinimo (modernizavimo) programos patvirtinimo“, nustatyta, kad Programos įgyvendinimą administruoja viešoji įstaiga Būsto energijos taupymo agentūra pagal Valstybės paramos įstatymo (toliau - Įstatymas) 3 straipsnio 4 dalyje ir kituose teisės aktuose nustatytą kompetenciją, naudodama tam skirtus Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto asignavimus arba Europos Sąjungos struktūrinės paramos lėšas, ir teikia Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijai Programai įgyvendinti skirtų lėšų panaudojimo ir Programos įgyvendinimo stebėsenos vykdymo ataskaitas. Įstatymo 3 straipsnio 4 dalies 3 punkte nustatyta, kad Agentūra administruoja ir teikia valstybės paramą. Agentūra į minėtą raštą atsakė 2018 m. spalio 3 d. raštu Nr. (4)-B2-6212, kuriame išaiškino dėl valstybės paramos suteikimo dydžio. [...]“

Tyrimui reikšmingos teisės aktų nuostatos

9. Lietuvos Respublikos įstatymai

9.1. Seimo kontrolierių įstatymo:

„2 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos

1. Biurokratizmas – tokia pareigūno veika, kai vietoj reikalų sprendimo iš esmės laikomasi nereikalingų ar išgalvotų formalumų, nepagrįstai atsisakoma spręsti pareigūno kompetencijai priklausančius klausimus, vilkinama priimti sprendimus ar atlikti savo pareigas bei kitaip blogai ar netinkamai valdoma (atsisakoma informuoti asmenį apie jo teises, sąmoningai pateikiamas klaidinantis ar netinkamas patarimas ir t. t.). Biurokratizmu taip pat laikomas toks pareigūnų darbas, kai nevykdomi arba blogai vykdomi įstatymai ar kiti teisės aktai. [...]

4. Piktnaudžiavimas – tokie pareigūno veiksmai ar neveikimas, kai jam suteikti įgaliojimai naudojami ne pagal įstatymus bei kitus teisės aktus arba savanaudiškais tikslais ar dėl kitokių asmeninių paskatų (naudojimosi tarnybine padėtimi, keršto, pavydo, karjerizmo, neteisėtų paslaugų teikimo ir t. t.), taip pat tokie pareigūno veiksmai, kai viršijami suteikti įgaliojimai ar savavaliaujama. [...]

3 straipsnis. Seimo kontrolierių veiklos tikslai

Seimo kontrolierių veiklos tikslai:

1) ginti žmogaus teisę į gerą viešąjį administravimą, užtikrinantį žmogaus teises ir laisves, prižiūrėti, ar valdžios įstaigos vykdo pareigą tinkamai tarnauti žmonėms; [...]

17 straipsnis. Atsisakymas nagrinėti skundą

1. Seimo kontrolierius ne vėliau kaip per 7 darbo dienas nuo skundo gavimo dienos priima sprendimą atsisakyti nagrinėti skundą, apie tai informuodamas pareiškėją, jeigu:

[...]

3) skunde nurodytų aplinkybių tyrimas nepriklauso Seimo kontrolieriaus kompetencijai;

[...]

4. Jeigu skundo tyrimo metu paaiškėja šio straipsnio 1 dalyje nurodytos aplinkybės, skundo tyrimas nutraukiamas.“

9.2. Viešojo administravimo įstatymo:

„3 straipsnis. Viešojo administravimo principai

Viešojo administravimo subjektai savo veikloje vadovaujasi šiais principais:

1) **įstatymo viršenybės**. Šis principas reiškia, kad viešojo administravimo subjektų įgaliojimai atlikti viešąjį administravimą turi būti nustatyti teisės aktuose, o veikla turi atitikti šiame įstatyme išdėstytus teisinius pagrindus. Administraciniai aktai, susiję su asmenų teisių ir pareigų įgyvendinimu, visais atvejais turi būti pagrįsti įstatymais;

[...]

4) **nepiktnaudžiavimo valdžia**. Šis principas reiškia, kad viešojo administravimo subjektams draudžiama atlikti viešojo administravimo funkcijas neturint šio įstatymo nustatyta tvarka suteiktų viešojo administravimo įgaliojimų arba priimti administracinius sprendimus, siekiant kitų, negu įstatymų ar kitų norminių teisės aktų nustatyta, tikslų; [...]"

9.3. Valstybės paramos daugiabučiams namams atnaujinti (modernizuoti) įstatymo (toliau vadinama – Valstybės paramos įstatymas) (redakcija, galiojusi daugiabučio namo renovacijos metu):

„2 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos

[...]

2. Bendrojo naudojimo objektų valdytojas – daugiabučio namo butų ir kitų patalpų savininkų bendrija, jungtinės veiklos sutartimi įgaliotas asmuo arba pagal Lietuvos Respublikos civilinio kodekso (toliau – Civilinis kodeksas) 4.84 straipsnį paskirtas bendrojo naudojimo objektų administratorius.

[...]

3 straipsnis. Valstybės paramos teikimo sąlygos ir būdai, lėšų kaupimas daugiabučiams namams atnaujinti (modernizuoti)

1. Valstybės parama daugiabučio namo butų ir kitų patalpų savininkams, įgyvendinantiems atnaujinimo (modernizavimo) projektus pagal Vyriausybės patvirtintą Daugiabučių namų atnaujinimo (modernizavimo) programą ar ją atitinkančias savivaldybių programas, teikiama, jeigu pagal atnaujinimo (modernizavimo) projekte numatytas priemonės pasiekiami ne mažesnė kaip D pastato energinio naudingumo klasė, kuri nustatoma pagal Lietuvos Respublikos statybos įstatymą (toliau – Statybos įstatymas) įgyvendinančius statybos techninius reglamentus, ir skaičiuojamosios šiluminės energijos sąnaudos įgyvendinamus atnaujinimo (modernizavimo) projektą sumažinamos ne mažiau kaip 20 procentų, palyginti su skaičiuojamosiomis šiluminės energijos sąnaudomis iki atnaujinimo (modernizavimo) projekto įgyvendinimo. [...]

8. Vyriausybės patvirtintos Daugiabučių namų atnaujinimo (modernizavimo) programos įgyvendinimą administruoja Vyriausybės įsteigta viešoji įstaiga Būsto energijos taupymo agentūra, kurios veikla finansuojama valstybės biudžeto lėšomis. Ši įstaiga atlieka šias funkcijas:

[...]

5) konsultuoja daugiabučio namo atnaujinimo (modernizavimo) proceso dalyvius (daugiabučio namo butų ir kitų patalpų savininkus, bendrojo naudojimo objektų valdytojus, savivaldybes ir savivaldybių programų įgyvendinimo administratorius) daugiabučių namų atnaujinimo (modernizavimo) ir valstybės paramos teikimo klausimais, organizuoja visuomenės informavimą, švietimą ir mokymą;

[...]

5 straipsnis. *Sprendimų dėl atnaujinimo (modernizavimo) projektų įgyvendinimo ir finansavimo priėmimo ir vykdymo tvarka*

[...]

2. Šio straipsnio 1 dalyje nurodyto sprendimo dėl **daugiabučio namo atnaujinimo (modernizavimo) įgyvendinimą, vadovaudamasis butų ir kitų patalpų savininkų patvirtintu investicijų planu, organizuoja bendrojo naudojimo objektų valdytojas, atlikdamas Statybos įstatyme nurodytas statytojo (užsakovo) pareigas. Butų ir kitų patalpų savininkų sprendimu statytojo (užsakovo) ir kitos su projekto įgyvendinimu susijusios pareigos pavidimo sutartimi gali būti pavedamos kitam asmeniui, teikiančiam projekto įgyvendinimo administravimo paslaugas**, arba savivaldybės programos įgyvendinimo administratoriui. Pavidimo sutartį pagal butų ir kitų patalpų savininkų sprendime nustatytas sąlygas sudaro ir jos vykdymą kontroliuoja bendrojo naudojimo objektų valdytojas. [...]"

9.4. Valstybės paramos daugiabučiams namams atnaujinti (modernizuoti) įstatymo (akto redakcija, įsigaliojusi nuo 2013 m. birželio 1 d., t. y. daugiabučio namo butų ir kitų patalpų savininkams patvirtinus investicijų planą bei paskyrus daugiabučio namo atnaujinimo (modernizavimo) projekto administratorių):

„15 straipsnis. *Sprendimų dėl daugiabučių namų atnaujinimo (modernizavimo) projektų įgyvendinimo ir finansavimo priėmimo ir vykdymo tvarka*

1. Sprendimą dėl atnaujinimo (modernizavimo) projekto įgyvendinimo pagal Vyriausybės patvirtintą programą ar ją atitinkančias savivaldybių programas ir investicijų plano patvirtinimo, lėšų skolinimosi atnaujinimo (modernizavimo) projektui (ar jo daliai) parengti ir įgyvendinti ir kreditavimo sutarties sąlygų butų ir kitų patalpų savininkai priima balsų dauguma Civilinio kodekso 4.85 straipsnyje nustatyta sprendimų priėmimo tvarka. Butų ir kitų patalpų savininkų sprendimo dėl daugiabučio namo atnaujinimo (modernizavimo) protokolo pavyzdinę formą nustato Vyriausybės įgaliota institucija.

2. Šio straipsnio 1 dalyje nurodyto sprendimo dėl daugiabučio namo atnaujinimo (modernizavimo) įgyvendinimą, vadovaudamasis butų ir kitų patalpų savininkų patvirtintu investicijų planu, organizuoja bendrojo naudojimo objektų valdytojas. Kai atnaujinimo (modernizavimo) projektas įgyvendinamas pagal savivaldybės programą, šio projekto (ar jo dalies) parengimo ir (ar) įgyvendinimo administravimas ir (ar) finansavimo organizavimas butų ir kitų patalpų savininkų sprendimu gali būti pavestas savivaldybės programos įgyvendinimo administratoriui. Pavidimo sutartį pagal butų ir kitų patalpų savininkų sprendime nustatytas sąlygas sudaro ir jos vykdymą kontroliuoja bendrojo naudojimo objektų valdytojas. Pavidimo sutarties pavyzdinę formą nustato Vyriausybės įgaliota institucija. [...]"

9.5. Administracinių bylų teisenos įstatymo:

„3 straipsnis. *Ginčai dėl teisės*

1. Administracinis teismas sprendžia viešojo administravimo srities ginčus.

2. Teismas nevertina ginčijamo teisės akto ir veiksmų (neveikimo) politinio ar ekonominio tikslingumo požiūriu, o tik nustato, ar konkrečiu atveju nebuvo pažeistas įstatymas ar kitas teisės aktas, ar viešojo administravimo subjektas neviršijo kompetencijos, taip pat ar teisės aktas arba veiksmas (neveikimas) neprieštaruja tikslams ir uždaviniams, dėl kurių institucija buvo įsteigta ir gavo įgaliojimus.“

9.6. Civilinio kodekso:

„1.136 straipsnis. *Civilinių teisių ir pareigų atsiradimo pagrindai*

1. Civilinės teisės ir pareigos atsiranda šio kodekso ir kitų įstatymų numatytais pagrindais, taip pat iš fizinių asmenų ir organizacijų veiksmų, kurie nors ir nėra įstatymų numatyti, bet pagal civilinių įstatymų bendruosius pradmenis bei prasmę sukuria civilines teises ir pareigas.

2. Vadovaujantis šio straipsnio 1 dalimi, civilinės teisės ir pareigos atsiranda:

1) iš šio kodekso ir kitų įstatymų numatytų sutarčių ir kitokių sandorių, taip pat, nors įstatymų ir nenumatytų, bet jiems neprieštarujančių sandorių;

[...]

5) dėl žalos padarymo, taip pat dėl nepagrįsto praturtėjimo ar turto gavimo;

[...]

6.245 straipsnis. *Civilinės atsakomybės samprata ir rūšys*

1. Civilinė atsakomybė – tai turtinė prievolė, kurios viena šalis turi teisę reikalauti atlyginti nuostolius (žalą) ar sumokėti netesybas (baudą, delspinigius), o kita šalis privalo atlyginti padarytus nuostolius (žalą) ar sumokėti netesybas (baudą, delspinigius).

2. Civilinė atsakomybė yra dviejų rūšių: sutartinė ir deliktinė.

3. Sutartinė civilinė atsakomybė yra turtinė prievolė, kuri atsiranda dėl to, kad neįvykdoma ar netinkamai įvykdoma sutartis, kurios viena šalis turi teisę reikalauti nuostolių atlyginimo ar netesybų (sumokėti baudą, delspinigius), o kita šalis privalo atlyginti dėl sutarties neįvykdymo ar netinkamo įvykdymo padarytus nuostolius arba sumokėti netesybas (baudą, delspinigius).

[...]

6.249 straipsnis. *Žala ir nuostoliai*

1. Žala yra asmens turto netekimas arba sužalojimas, turėtos išlaidos (tiesioginiai nuostoliai), taip pat negautos pajamos, kurias asmuo būtų gavęs, jeigu nebūtų buvę neteisėtų veiksmų. Piniginė žalos išraiška yra nuostoliai. Jeigu šalis nuostolių dydžio negali tiksliai įrodyti, tai jų dydį nustato teismas. [...]"

10. Kiti teisės aktai

10.1. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1998 m. rugsėjo 22 d. nutarimu Nr. 1138 (akto redakcija galiojusi nuo 2016 m. sausio 1 d. ir galiojusi Bendrovės kreipimusi į Aplinkos ministeriją nagrinėjimų metu) patvirtintuose Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos nuostatuose numatyta:

„1. [...] Aplinkos ministerija formuoja valstybės politiką, organizuoja, koordinuoja ir kontroliuoja jos įgyvendinimą, o įstatymų nustatytais atvejais – ją įgyvendina aplinkos ministrui pavestose valdymo srityse.

[...]

7. Svarbiausieji Aplinkos ministerijos veiklos tikslai yra:

[...]

7.2. formuoti valstybės politiką [...] būsto [...] valdymo [...] srityse ir organizuoti, koordinuoti ir kontroliuoti jos įgyvendinimą;

[...]

7.7. sudaryti palankias sąlygas šalies gyventojams atnaujinti (modernizuoti) gyvenamuosius pastatus ir taip mažinti energijos sąnaudas, tinkamai juos valdyti ir prižiūrėti;

[...]

10. Aplinkos ministerija, siekdama jai nustatytų veiklos tikslų ir atlikdama jos kompetencijai priskirtas funkcijas, turi teisę:

[...]

10.8. metodiškai vadovauti pavaldžioms institucijoms, pagal kompetenciją atliekančioms jų nuostatuose numatytas funkcijas; [...]"

10.2. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. rugsėjo 23 d. nutarimu Nr. 1213 „Dėl daugiabučių namų atnaujinimo (modernizavimo) programos patvirtinimo“ (su vėlesniais pakeitimais) patvirtintoje Daugiabučių namų atnaujinimo (modernizavimo) programoje numatyta:

„26. **Programos įgyvendinimą administruoja viešoji įstaiga Būsto energijos taupymo agentūra** pagal Valstybės paramos įstatymo 3 straipsnio 4 dalyje ir kituose teisės aktuose nustatytą kompetenciją, naudodama tam skirtus Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto asignavimus arba Europos Sąjungos struktūrinės paramos lėšas, ir teikia Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijai Programai įgyvendinti skirtų lėšų panaudojimo ir Programos įgyvendinimo stebėsenos vykdymo ataskaitas.

27. Vadovaudamasi Programos įgyvendinimo stebėsenos duomenimis ir Programos įgyvendinimo praktika, **Aplinkos ministerija pagal kompetenciją vertina Programos įgyvendinimo eigą, tobulina Programą, rengia ir teikia Lietuvos Respublikos Vyriausybei jos įgyvendinimą reglamentuojančių teisės aktų projektus, teikia pasiūlymus kitiems Programos dalyviams.** Informacija apie Programos įgyvendinimą Lietuvos Respublikos Vyriausybei teikiama kasmet iki kovo 1 d. metinėje Aplinkos ministerijos veiklos ataskaitoje.“

10.3. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2009 m. gruodžio 16 d. nutarime Nr. 1725 „Dėl Valstybės paramos daugiabučiams namams atnaujinti (modernizuoti) teikimo ir daugiabučių namų atnaujinimo (modernizavimo) projektų įgyvendinimo priežiūros taisyklių patvirtinimo ir daugiabučio namo atnaujinimo (modernizavimo) projektui įgyvendinti skirto kaupiamojo įnašo ir (ar) kitų įmokų didžiausios mėnesinės įmokos nustatymo“ (akto redakcija galiojusi nuo 2017 m. gegužės 20 d. iki 2018 m. sausio 20 d.) buvo numatyta:

„2.7. Daugiabučio namo butų ir kitų patalpų savininkams, įgyvendinantiems nuo 2009 m. rugsėjo 20 d. iki 2014 m. gruodžio 31 d. parengtą daugiabučio namo atnaujinimo (modernizavimo) projektą (investicijų planą) (išskyrus daugiabučio namo butų ir kitų patalpų savininkus, kurie įgyvendino nuo 2009 m. rugsėjo 20 d. parengtą daugiabučio namo atnaujinimo (modernizavimo) projektą ir kuriems suteikta papildoma valstybės parama), Klimato kaitos specialiosios programos lėšomis teikiama papildoma valstybės parama – kompensuojama ši investicijų, tenkančių Programos priede nurodytoms energinį efektyvumą didinančioms priemonėms, jeigu įgyvendinus projektą pasiekama ne mažesnė kaip D pastato energinio naudingumo klasė ir skaičiuojamosios šiluminės energijos sąnaudos sumažinamos ne mažiau kaip 40 procentų, palyginti su skaičiuojamosiomis šiluminės energijos sąnaudomis iki atnaujinimo (modernizavimo) projekto įgyvendinimo, dalis:

2.7.1. **25 procentai, jeigu** statybos rangos darbų pirkimas daugiabučio namo atnaujinimo (modernizavimo) projektui ar jo daliai įgyvendinti įvykęs (atrinktas paslaugų teikėjas) iki 2015 m. kovo 31 d. ir šis **projektas įgyvendintas iki 2017 m. liepos 1 dienos.**

[...]

2.7.2. **20 procentų, jeigu** statybos rangos darbų pirkimas daugiabučio namo atnaujinimo (modernizavimo) projektui ar jo daliai įgyvendinti įvykęs (atrinktas paslaugų teikėjas) iki 2015 m. kovo 31 d., tačiau projektas įgyvendintas po 2017 m. liepos 1 d.; statybos rangos darbų pirkimas daugiabučio namo atnaujinimo (modernizavimo) projektui įgyvendinti įvykęs (atrinktas paslaugų teikėjas) po 2015 m. kovo 31 d. ir **projektas įgyvendintas iki 2017 m. gruodžio 31 dienos.** [...]"

10.4. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2009 m. gruodžio 16 d. nutarimu Nr. 1725 „Dėl Valstybės paramos daugiabučiams namams atnaujinti (modernizuoti) teikimo ir daugiabučių namų atnaujinimo (modernizavimo) projektų įgyvendinimo priežiūros taisyklių patvirtinimo ir daugiabučio namo atnaujinimo (modernizavimo) projektui įgyvendinti skirto kaupiamojo įnašo ir (ar) kitų įmokų didžiausios mėnesinės įmokos nustatymo“ patvirtintose Valstybės paramos daugiabučiams namams atnaujinti (modernizuoti) teikimo ir daugiabučių namų atnaujinimo (modernizavimo) projektu įgyvendinimo priežiūros taisyklėse (akto redakcija galiojusi nuo 2017 m. gegužės 20 d. iki 2018 m. sausio 20 d.) (toliau vadinama – Taisyklės) buvo nustatyta:

„5. **Projekto administratorius, atlikdamas statytojo (užsakovo) funkcijas, nurodytas Lietuvos Respublikos statybos įstatyme**, vadovaudamasis butų ir kitų patalpų savininkų patvirtintu investicijų planu, organizuoja projekto parengimą, įgyvendinimą ir (ar) finansavimą, atlieka visas kitas funkcijas, nustatytas Įstatyme, Programoje, Taisyklėse, Projektų rengimo tvarkos apraše ir aplinkos ministro ir socialinės apsaugos ir darbo ministro patvirtintame Kredito ir palūkanų apmokėjimo tvarkos apraše.

[...]

90. Projekto administratorius ne vėliau kaip per 10 darbo dienų po to, kai pagal projektą statybos rangos darbai atlikti ir pasirašytas perdavimo ir priėmimo aktas, turi kreiptis į Valstybinės teritorijų planavimo ir statybos inspekcijos prie Aplinkos ministerijos padalinį dėl statybos užbaigimo akto išdavimo. [...]"

10.5. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2009 m. gruodžio 16 d. nutarimu Nr. 1725 patvirtintose Valstybės paramos daugiabučiams namams atnaujinti (modernizuoti) teikimo ir daugiabučių namų atnaujinimo (modernizavimo) projektų įgyvendinimo priežiūros taisyklėse (aktuali akto redakcija, galiojanti nuo 2020 m. balandžio 10 d.) (toliau vadinama – Taisyklės) numatyta:

„12. **Projekto įgyvendinimo terminas – 24 mėnesiai nuo Valstybės paramos sutarties pasirašymo dienos iki statybos užbaigimo akto surašymo dienos Statybos įstatymo nustatyta tvarka.** Šis terminas, esant objektyvioms aplinkybėms (teisminiai ginčai, statybos rangovų bankrotas ar kitos nuo atnaujinamo (modernizuojamo) daugiabučio namo butų ir kitų patalpų savininkų ar Projekto administratoriaus nepriklausančios aplinkybės) gali būti pratęstas Projekto administratoriaus ir Agentūros sutarimu. Pratęsus projekto įgyvendinimo terminą keičiama Valstybės paramos sutartis. [...]

98. **Projekto administratorius ne vėliau kaip per 10 darbo dienų po to, kai pagal projektą statybos rangos darbai atlikti ir pasirašytas perdavimo ir priėmimo aktas, turi kreiptis į Inspekcijos padalinį dėl statybos užbaigimo akto išdavimo.** Jeigu Projekto administratorius nesilaiko šiame punkte nustatyto termino, projekto įgyvendinimo administravimo mokestis už pradelstą laikotarpį iki kreipimosi į Inspekcijos padalinį dienos butų ir kitų patalpų savininkams neskaičiuojamas ir valstybės parama apmokant arba kompensuojant projekto įgyvendinimo administravimo išlaidas už šį laikotarpį neteikiama.“

10.6. Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2016 m. gruodžio 12 d. įsakymu Nr. D1-878 (aktuali akto redakcija, galiojanti nuo 2020 m. liepos 29 d.) patvirtintame statybos techniniame reglamente STR 1.05.01:2017 „Statybą leidžiantys dokumentai. Statybos užbaigimas. Statybos sustabdymas. Savavališkos statybos padarinių šalinimas. Statybos pagal neteisėtai išduotą statybą leidžiantį dokumentą padarinių šalinimas“ (toliau vadinama – Statybos reglamentas) buvo numatyta:

„10. Kitos Reglamente vartojamos sąvokos:

[...]

10.1. statybos užbaigimo procedūros – pagal statybos techninį reglamentą STR 1.05.01:2017 „Statybą leidžiantys dokumentai. Statybos užbaigimas. Statybos sustabdymas. Savavališkos statybos padarinių šalinimas. Statybos pagal neteisėtai išduotą statybą leidžiantį dokumentą padarinių šalinimas“ subjekto atliekami privalomi veiksmai nagrinėjant asmens prašymą išduoti ar patvirtinti statybos užbaigimo dokumentą (statybos užbaigimo aktą ar deklaraciją apie statybos užbaigimą) ir priimant dėl to sprendimą;

[...]

76. Pasirašytas aktas laikomas galiojančiu, kai jis užregistruojamas IS „Infostatyba“.

[...]

104. **Statybos užbaigimo data laikoma akto ar deklaracijos užregistravimo IS „Infostatyba“ data.“**

11. Teismų praktika:

11.1. Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo 2004 m. gruodžio 13 d. nutarimas byloje Nr. 51/01-26/02-19/03-22/03-26/03-27/03:

„[...] Konstitucinis teisinės valstybės principas suponuoja įvairius reikalavimus įstatymų leidėjui, kitiems teisėkūros subjektams: teisėkūros subjektai teisės aktus gali leisti tik neviršydami savo įgaliojimų; teisės aktuose nustatyti reikalavimai turi būti grindžiami bendro pobūdžio nuostatomis (teisės normomis ir principais), kurias įmanoma taikyti visiems numatytiems atitinkamų teisinių santykių subjektams; diferencijuotas teisinis reguliavimas turi būti grindžiamas tik atitinkamais teisės aktais reguliuojamų visuomeninių santykių subjektų padėties objektyviais skirtumais; **kad teisinių santykių subjektai galėtų žinoti, ko iš jų reikalauja teisė, [...] įstatymuose ir kituose teisės aktuose nustatytas teisinis reguliavimas turi būti aiškus, suprantamas, neprieštaringas, teisės aktų formuluotės turi būti tikslios, turi būti užtikrinami teisės sistemos nuoseklumas ir vidinė darna**, teisės aktuose neturi būti nuostatų, vienu metu skirtingai reguliuojančių tuos pačius visuomeninius santykius; kad teisinių santykių subjektai galėtų savo elgesį orientuoti pagal teisės reikalavimus, teisinis reguliavimas turi būti santykinai stabilus; [...].“

11.2. Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2019 m. gruodžio 11 d. nutartis, priimta administracinėje byloje Nr. A-1335-556/2019:

„[...] konstitucinis teisinės valstybės principas suponuoja reikalavimą, kad viešojo administravimo subjektams draudžiama atlikti viešojo administravimo funkcijas neturint įstatymo nustatyta tvarka suteiktų viešojo administravimo įgaliojimų arba priimti administracinius sprendimus, siekiant kitų, negu įstatymų ar kitų norminių teisės aktų nustatytų, tikslų.

[...] Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas savo jurisprudencijoje ne kartą yra akcentavęs būtinybę viešojo administravimo subjektams laikytis įstatymo viršenybės (teisėtumo) principo, nurodydamas, kad viešojo administravimo subjektų kompetencija turi būti nustatyta įstatymu (turi remtis įstatymu ir atitikti jo reikalavimus), **viešojo administravimo subjektų veikla turi būti vykdoma tik jiems priskirtos kompetencijos ribose, o bet kokie viešojo administravimo subjektų veiksmai ar sprendimai, priimti viršijant nustatytą kompetenciją (lot. *ultra vires*), pripažįstami neteisėtais** (žr., pvz., 2006 m. liepos 25 d. išplėstinės teisėjų kolegijos sprendimą administracinėje byloje Nr. I⁴⁴⁴-2/2006; 2008 m. lapkričio 28 d. sprendimą administracinėje byloje Nr. I⁴⁴⁴-4/2008; 2010 m. lapkričio 26 d. sprendimą administracinėje byloje Nr. A⁷⁵⁶-1486/2010 ir kt.). [...];“

Tyrimo išvados

12. Atsižvelgiant į Bendrovės ir Pareiškėjų skunduose nurodytas aplinkybes, tyrimo metu analizuotą informaciją, teisinį reglamentavimą, tyrimo išvados bus pateikiamos išskiriant šias dalis:

- 12.1. dėl galimo Aplinkos ministerijos neveikimo nagrinėjant Bendrovės kreipimuisi;
- 12.2. dėl Pareiškėjų galimybių ginti savo teisėtus interesus;
- 12.3. dėl poreikio tobulinti teisinį reglamentavimą.

Dėl galimo Aplinkos ministerijos neveikimo nagrinėjant Bendrovės kreipimuisi

13. Analizuojant Bendrovės skundo Seimo kontrolieriui turinį (pažymos 2.1, 2.5 – 2.10 punktai), seka išvada, kad esminiu Bendrovės siekiu kreipiantis į Seimo kontrolierių laikytinas Aplinkos ministerijos tarnautojų veiksmų (neveikimo) įvertinimas dėl nepateikiamų atsakymų į Bendrovės kreipimuisi bei tinkamai nesprenžiamo klausimo dėl daugiabučio namo atnaujinimo (modernizavimo) projekto finansavimo. Remiantis Bendrovės skunde Seimo kontrolieriui suformuluotu prašymu (pažymos 4 punktas), teigtina, kad, Bendrovės nuomone, Aplinkos

ministerijos tarnautojų netinkami veiksmai (neveikimas) turėtų būti vertinami biurokratizmo ir (ar) piktnaudžiavimo aspektu (pažymos 9.1 punktas). Tačiau Seimo kontrolierius pastebi, kad Aplinkos ministerijos tarnautojų veiksmų (neveikimo) vertinimas per pirmiau paminėtą prizmę gali būti atliekamas tik tuomet, jei Seimo kontrolieriaus atliekamo tyrimo metu yra patvirtinamos pareiškėjo skunde nurodytos faktinės aplinkybės dėl skundžiamos institucijos netinkamų veiksmų (neveikimo) ar nustatomas (-i) teisės aktų nevykdymo (netinkamo vykdymo) atvejis (-ai). Todėl, remiantis tyrimo metu surinktais duomenimis, konstatuotina:

13.1. Bendrovės skunde teigiama, jog dėl daugiabučio namo atnaujinimo (modernizavimo) projekto finansavimo klausimų Bendrovė į Aplinkos ministeriją su raštiškais prašymais kreipėsi 3 kartus (pažymos 5.1 – 5.3 punktai) bei kartą minėtąjį klausimą kėlė susitikime su tuomečiu Aplinkos ministru (pažymos 2.8 punktas), tačiau, anot Bendrovės, skundžiama institucija atsakymų į Bendrovės prašymus nepateikė (pažymos 2.7, 2.9, 2.10 punktai). Atsižvelgdamas į tai, Seimo kontrolierius pabrėžia, kad, remiantis Aplinkos ministerijos pateiktais dokumentais (pažymos 8.1, 8.3, 8.4 punktai), į visus Bendrovės teiktus kreipimus buvo atsakyta. Pastebėtina, jog Bendrovės 2018 m. sausio 10 d. bei 2018 m. rugpjūčio 20 d. prašymus nagrinėjo ir atsakymus į juos pateikė ne Aplinkos ministerija, o VšĮ BETA (pažymos 7.1 ir 7.3 punktai), kuriai Aplinkos ministerija persiuntė nagrinėti minėtuosius prašymus pagal šiai teisės aktais priskirtą kompetenciją. Taigi, pirmiau paminėtų faktinių aplinkybių pagrindu darytina išvada, kad Bendrovės skunde Seimo kontrolieriui nurodyta informacija dėl Aplinkos ministerijos nepateiktų atsakymų į Bendrovės prašymus nepasitvirtino;

13.2. galima numanyti, kad Bendrovė savo skunde Seimo kontrolieriui teigdama, jog Aplinkos ministerija nepateikė atsakymų į jų siūstus prašymus, turėjo omeny, jog kreipdamasi į Aplinkos ministeriją Bendrovė siekė gauti būtent Aplinkos ministerijos, o ne VšĮ BETA atsakymus. Tačiau pasisakant dėl šios prielaidos svarbu pabrėžti, kad, remiantis Aplinkos ministerijos nuostatuose ir Daugiabučių namų atnaujinimo (modernizavimo) programoje Aplinkos ministerijai priskirta kompetencija (pažymos 10.1 ir 10.2 punktai), skundžiama institucija negalėjo priimti sprendimų pagal Bendrovės prašymus, nes paminėtų teisės aktų nuostatų pagrindu nebuvo ir nėra ta institucija, kuri galėtų nagrinėti konkrečių daugiabučių namų atnaujinimo (modernizavimo) procese įgyvendinamų projektų administravimo klausimus ir, kaip nagrinėjamu atveju norėjo Bendrovė, spręsti dėl papildomos valstybės paramos dydžio daugiabučio namo atnaujinimo (modernizavimo) projektui skyrimo/neskyrimo. Akcentuotina, kad tai Bendrovei akcentavo ir pati skundžiama institucija savo 2019 m. balandžio 5 d. rašte (pažymos 8.4 punktas), nurodydama Aplinkos ministerijos kompetencijos daugiabučių namų atnaujinimo (modernizavimo) procese ribas. Seimo kontrolierius taip pat pabrėžia, kad iš šio tyrimo metu surinktos informacijos matyti, jog Aplinkos ministerija savo atsakymuose Bendrovei (pažymos 5.1 ir 8.4 punktai) nei karto nesuteikė jokių lūkesčių, galėjusių sąlygoti Bendrovės įsitikinimą dėl egzistuojančių galimybių skundžiamos institucijos sprendimo pagrindu leisti taikyti visą 40 procentų paramą nuo energijai taupančių priemonių sumos;

13.3. Seimo kontrolierius pabrėžia, kad Viešojo administravimo įstatyme *įtvirtinti įstatymo viršenybės ir nepiktnaudžiavimo valdžia principai* (pažymos 9.2 punktas) įpareigoja viešojo administravimo subjektą veikti tik savo kompetencijos ribose ir vykdant tik jam teisės aktais priskirtas funkcijas. Tai nagrinėjamu atveju akcentuotina todėl, kad iš Bendrovės skundo turinio matyti, jog Bendrovė prašė Aplinkos ministerijos įvertinti daugiabučio namo atnaujinimo (modernizavimo) procese susiklosčiusią situaciją ir priimti sprendimą dėl paramos skyrimo termino pratęsimo (pažymos 2.6 punktas). Atsižvelgiant į tai ir remiantis Valstybės paramos įstatymo bei Daugiabučių namų atnaujinimo (modernizavimo) programos nuostatomis (pažymos 9.3 ir 10.2 punktai), pastebėtina, jog minėtieji Bendrovės prašymai galėjo (turėjo) būti adresuoti VšĮ BETA, kaip įstaigai, galinčiai pagal kompetenciją spręsti Bendrovės nurodytą aktualią problemą. Tačiau Bendrovei klaidingai kreipusis į Aplinkos ministeriją, konstatuotina, jog skundžiama institucija pagrįstai nesiėmė spręsti daugiabučio namo paramos skyrimo termino pratęsimo klausimo, nes, remiantis

Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo jurisprudencija, Aplinkos ministerijos *ultra vires* atlikti veiksmai ar priimti sprendimai būtų buvę laikomi neteisėtais (pažymos 11.2 punktas). Be to, pastebėtina, kad iš VŠĮ BETA 2018 m. spalio 3 d. rašto, adresuoto Bendrovei (pažymos 8.3 punktas), nustatyta, jog Bendrovė jau ne kartą buvo kreipusis į VŠĮ BETA tuo pačiu valstybės paramos dydžio daugiabučiam namui nustatymo klausimu ir tai patvirtina Bendrovę žinojus apie tai, koks viešojo administravimo subjektas yra atsakingas ir kompetentingas spręsti bei priimti sprendimus dėl Bendrovei aktualios problemos;

13.4. vertinant Bendrovės prašymų Aplinkos ministerijai esmę, atkreiptinas dėmesys, jog Bendrovė savo kreipimuose (pažymos 5.2, 5.3 punktai) Aplinkos ministerijos prašė taikyti išimtį iš Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2009 m. gruodžio 16 d. nutarime Nr. 1725 „Dėl Valstybės paramos daugiabučiams namams atnaujinti (modernizuoti) teikimo ir daugiabučių namų atnaujinimo (modernizavimo) projektų įgyvendinimo priežiūros taisyklių patvirtinimo ir daugiabučio namo atnaujinimo (modernizavimo) projektui įgyvendinti skirto kaupiamojo įnašo ir (ar) kitų įmokų didžiausios mėnesinės įmokos nustatymo“ (pažymos 10.3 punktas) įtvirtintos bendros taisyklės, t. y. nors daugiabučio namo atnaujinimo (modernizavimo) projektas įgyvendintas po 2017 m. liepos 1 d., tačiau šiam projektui taikyti 25, o ne 20 procentų papildomą valstybės paramą. Tačiau Seimo kontrolierius pabrėžia, kad minėtame Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2009 m. gruodžio 16 d. nutarime Nr. 1725 buvo įtvirtinti daugiabučių namų atnaujinimo (modernizavimo) projektų įgyvendinimo terminai ir su tuo susiję konkretūs taikytini kompensacijos dydžiai, tačiau nebuvo nustatyta (-os) išimtis (-ys), kai esant tam tikriems faktiniams pagrindams, galėjo būti nukrypta nuo įsakmiai įtvirtintų daugiabučių namų atnaujinimo (modernizavimo) projektų įgyvendinimo terminų. Tik teisės aktuose esant aiškiai įtvirtintoms išimtims iš bendros taikytinos taisyklės viešojo administravimo subjektui atsiranda pagrindas spręsti dėl pareiškėjo prašomos išimties taikymo galimybių. Pastebėtina, ką šią aplinkybę VŠĮ BETA akcentavo savo 2018 m. sausio 31 d. rašte Bendrovei (pažymos 8.1 punktas).

Taip pat pažymėtina, kad tyrimo metu nustatyta, jog Bendrovė neskundė nei Aplinkos ministerijos, nei VŠĮ BETA jai teiktų atsakymų, kurie laikytini viešojo administravimo subjektų administraciniais aktais ir kurių teisėtumas ir pagrįstumas vertintinas teismine tvarka. Seimo kontrolieriaus nuomone, tik Bendrovei ginčijant tokių VŠĮ BETA ir (ar) Aplinkos ministerijos atsakymų turinį teismo tvarka, teismas galėjo įvertinti faktines aplinkybes dėl daugiabučio namo atnaujinimo (modernizavimo) proceso užbaigimo laiku/pavėluotai, statybos užbaigimo komisijos galimo neveikimo (vilkinimo) išduodant statybos užbaigimo aktą ar (ir) VŠĮ BETA atsisakymo taikyti išimtį dėl papildomos 25 procentų paramos skyrimo daugiabučio gyvenamojo namo atnaujinimo (modernizavimo) projekto finansavimui pagrįstumo. Pažymėtina, kad visos šios aplinkybės laikytinos ginčo dėl teisės objektu ir toks ginčas, remiantis Administracinių bylų teisenos įstatymo nuostatomis (pažymos 9.5 punktas), sprendžiamas administraciniame teisme.

Seimo kontrolierius pažymi, kad Bendrovė, kaip pareiškėjas, pati sprendė dėl savo ir jos atstovaujamo daugiabučio namo gyventojų interesų gynimo būdo pasirinkimo ir iš VŠĮ BETA bei Aplinkos ministerijos pateiktų atsakymų Bendrovei turėjo įvertinti, ar realu, jog ne teismo tvarka galėtų būti taikyta išimtis dėl papildomos valstybės paramos daugiabučio namo atnaujinimo (modernizavimo) projektui skyrimo.

Atsižvelgiant į tai, seka išvada, kad Bendrovės skunde Seimo kontrolieriui išreikšta nuomonė dėl Aplinkos ministerijos neveikimo sprendžiant Bendrovei aktualią problemą laikytina nepagrįsta, nes nors Aplinkos ministerijos nuostatuose ir numatyti institucijos veiklos tikslai formuoti valstybės politiką būsto valdymo srityje, organizuoti, koordinuoti ir kontroliuoti jos įgyvendinimą bei metodiškai vadovauti pavaldžioms institucijoms (pažymos 10.1 punktas), tačiau, kaip jau minėta pirmiau (pažymos 13.3 punktas), skundžiama institucija negalėjo priimti sprendimų, kurių ji priimti nebuvo (nėra) įgaliota.

14. Remiantis aukščiau išdėstytu, Seimo kontrolierius konstatuoja, jog Bendrovės skunde nurodytos faktinės aplinkybės dėl galimo Aplinkos ministerijos tarnautojų neveikimo nepasitvirtino, todėl ši Bendrovės skundo dalis atmetama kaip nepagrįsta.

Dėl Pareiškėjų galimybių ginti savo teisėtus interesus

15. Vertindamas Pareiškėjų kreipimosi į Seimo narį tikslą, t. y. norą, kad būtų tarpininkauta gaunant visą 25 procentų papildomą valstybės paramą daugiabučio namo atnaujinimo (modernizavimo) projektui (pažymos 3 punktą), Seimo kontrolierius pastebi, kad Pareiškėjai neskundžia konkrečios viešojo administravimo institucijos, o tik siekia, jog jiems aktuali problema būtų išnagrinėta. Atsižvelgdamas į tai, kad nagrinėjamu atveju Pareiškėjų teisės galimai buvo pažeistos ir remdamasis Seimo kontrolierių įstatyme įtvirtintu Seimo kontrolierių veiklos tikslu ginti žmogaus teisę į gerą viešąjį administravimą, užtikrinantį žmogaus teises ir laisves, bei prižiūrėti, ar valdžios įstaigos vykdo pareigą tinkamai tarnauti žmonėms (pažymos 9.1 punktą), Seimo kontrolierius akcentuoja šios Pareiškėjų problemos svarbiausius teisinius aspektus.

16. Nagrinėjamam atvejui aktuali Valstybės paramos daugiabučiams namams atnaujinti (modernizuoti) įstatymo redakcija (pažymos 9.4 punktą) nustatė *inter alia* valstybės paramos teikimo butų ir kitų patalpų savininkams, bendrojo naudojimo objektų valdytojams (administratoriams) daugiabučiams namams atnaujinti (modernizuoti) sąlygas ir tvarką. Pagal šio įstatymo 15 straipsnio 1 dalį sprendimą dėl atnaujinimo (modernizavimo) projekto įgyvendinimo butų ir kitų patalpų savininkai turėjo priimti balsų dauguma Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 4.85 straipsnyje nustatyta sprendimų priėmimo tvarka. Taip pat atkreiptinas dėmesys į tai, kad, remiantis Taisyklių 5 punkto nuostatų prasme (pažymos 10.4 punktą), daugiabučio namo atnaujinimo (modernizavimo) projekto administratorius atlieka statytojo (užsakovo) funkcijas, nurodytas Statybos įstatyme, organizuoja daugiabučio namo atnaujinimo (modernizavimo) projekto parengimą, įgyvendinimą ir (ar) finansavimą, atlieka visas kitas funkcijas, nustatytas Valstybės paramos būstui įsigyti ar išsinuomoti ir daugiabučiams namams atnaujinti (modernizuoti) įstatyme, Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. rugsėjo 23 d. nutarimu Nr. 1213 patvirtintoje Daugiabučių namų atnaujinimo (modernizavimo) programoje bei Taisyklėse.

Tyrimo metu nustatyta, kad daugiabučio namo butų ir kitų patalpų savininkai pavedė UAB „Z“, kurio teisių ir pareigų perėmėja šiuo metu yra Bendrovė, administruoti daugiabučio namo atnaujinimo (modernizavimo) projektą (pažymos 2.1 punktą). Tuo pagrindu UAB „Z“ (nuo 2019 m. birželio 28 d. teisių ir pareigų perėmėja yra Bendrovė) įsipareigojo daugiabučio namo gyventojams atlikti visus būtinus administracinius ir teisinius veiksmus, susijusius su projekto įgyvendinimu. Iš to seka, kad minėtojo pavedimo pagrindu tarp daugiabučio namo bendraturčių bei UAB „Z“ (Bendrovės) buvo susiklostę sutartiniai (civiliniai) santykiai (pažymos 9.6 punktą), kuriems taikytinos Civilinio kodekso nuostatos, reglamentuojančios pavedimo santykius. Tuo pačiu svarbu atkreipti dėmesį į tarp UAB „Z“ (Bendrovės), kaip daugiabučio namo atnaujinimo (modernizavimo) projekto administratoriaus, ir VšĮ BETA, kaip vykdančios Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtintą Daugiabučių namų atnaujinimo (modernizavimo) programos įgyvendinimo administravimą, egzistavusius teisinius santykius, o būtent - administracinius teisinius santykius. Tai akcentuotina, nes tuo patvirtinama, kad daugiabučio namo gyventojų ir VšĮ BETA tiesiogiai nesiejo jokie teisiniai santykiai ir tik UAB „Z“ (Bendrovė), kaip daugiabučio namo atnaujinimo (modernizavimo) projekto administratoriaus, buvo įgaliotas ir turėjo užtikrinti visus su daugiabučio namo atnaujinimo (modernizavimo) projekto įgyvendinimu susijusius klausimus. Tai reiškia, jog daugiabučio namo butų ir kitų patalpų savininkai patys negalėjo įtakoti daugiabučio namo atnaujinimo (modernizavimo) projekto užbaigimo procedūros (statybos užbaigimo akto gavimo), o taip pat tiesiogiai kreiptis į VšĮ BETA, prašant visos papildomos valstybės paramos skyrimo, nes valstybės parama teikiama per butų ir kitų patalpų savininkų įgaliotą daugiabučio namo atnaujinimo (modernizavimo) projekto administratorių, t. y. Bendrovę. Įvertinus tai, Seimo kontrolierius pažymi,

kad Pareiškėjams manant, jog jų teisės dėl visos papildomos valstybės paramos daugiabučio namo atnaujinimo (modernizavimo) procesui finansuoti negavimo buvo pažeistos, ir sprendžiant dėl konkretaus subjekto, atsakingo už jų patirtos žalos atsiradimą, Pareiškėjai turėtų atkreipti dėmesį į civilinės atsakomybės atsiradimo pagrindus, įtirtintus Civilinio kodekso 6.245 straipsnyje (pažymos 9.6 punktas).

Seimo kontrolierius pabrėžia, kad daugiabučio namo atnaujinimo (modernizavimo) projekto administratoriui atsakomybė kyla iš netinkamai vykdomų daugiabučio namo gyventojų atstovavimo pareigų. Kadangi teisės aktuose nėra nustatyta specifinių, šiam teisiniam santykiui priskirtų, atsakomybės kilimo pagrindų, daugiabučio namo atnaujinimo (modernizavimo) projekto administratorius atsako bendraisiais civilinės atsakomybės pagrindais. Taigi, daugiabučio namo atnaujinimo (modernizavimo) projekto administratorius neįvykdęs (tinkamai neįvykdęs) jam daugiabučio namo gyventojų suteiktų įgaliojimų, turi prisiimti visus sutartinius įsipareigojimus, o taip pat įsipareigojimus, nustatytus teisės aktuose, reglamentuojančiuose daugiabučių namų atnaujinimą (modernizavimą). Vadinasi, tuo atveju, jei teismas nustatytų daugiabučio namo atnaujinimo (modernizavimo) projekto administratorių nevykdžius ar netinkamai vykdyčius daugiabučio namo atnaujinimo (modernizavimo) projekto administravimą bei konstatuotų buvus bendrąsias civilinės atsakomybės sąlygas (neteisėtus veiksmus, priežastinį ryšį tarp neteisėtos veikos ir atsiradusios žalos, kaltę bei žalą), tai sąlygotų daugiabučio namo atnaujinimo (modernizavimo) projekto administratoriaus pareigą atlyginti žalą daugiabučio namo butų ir kitų patalpų savininkams, kuriems atstovaudamas daugiabučio namo atnaujinimo (modernizavimo) projekto administratorius neįgyvendino visų savo prisiimtų įsipareigojimų.

Atsižvelgiant į tai, kad Seimo kontrolierių įstatyme nustatytos kompetencijos ribose Seimo kontrolieriai negali nagrinėti ir vertinti civilinių teisinių santykių bei jų pagrindų galimai atsiradusios civilinės atsakomybės klausimo, nes tai išimtinai priskirta teismų kompetencijai, Seimo kontrolierius konstatuoja, jog Pareiškėjų galimai pažeistų teisių fakto nustatymas susijęs su teismo proceso metu vertintinomis faktinėmis aplinkybėmis, todėl nagrinėjamu atveju Seimo kontrolierius negali pateikti savo vertinamųjų išvadų.

17. Remiantis išdėstytu ir vadovaujantis Seimo kontrolierių įstatymo 17 straipsnio 1 dalies 3 punktu, 17 straipsnio 4 dalimi (pažymos 9.1 punktas) ir 22 straipsnio 1 dalies 3 punktu, šios skundo dalies tyrimas nutraukiamas.

Dėl poreikio tobulinti teisinį reglamentavimą

18. Nors Bendrovė skunde Seimo kontrolieriui akcentavo, neva, buvusį Aplinkos ministerijos neveikimą (nevertinant Bendrovės kreipimūsi ir nepateikiant į juos atsakymus), tačiau nagrinėjamas atvejis ir Bendrovės skunde nurodyti argumentai dėl statybos užbaigimo proceso atnaujinant (modernizuojant) daugiabutį namą atskleidė buvusį ir esamą galimai netinkamą teisinį reguliavimą, susijusį su Taisyklėse nustatyta statybos užbaigimo atnaujinant (modernizuojant) pastatus procedūra ir jos terminais. Todėl Seimo kontrolierius, nors ir nevertindamas nagrinėjamu atveju Aplinkos ministerijos ir VšĮ BETA teiktuose atsakymuose Bendrovei nurodytų išvadų teisėtumo ir pagrįstumo, tačiau, vadovaudamasis Seimo kontrolierių veiklos tikslu ginti žmogaus teisę į gerą viešąjį administravimą, užtikrinantį žmogaus teises ir laisves (pažymos 9.1 punktas), ir siekdamas nustatyti galimai esamus teisinio reglamentavimo trūkumus, pateikia su tuo susijusias savo išvagas.

Aktualios redakcijos Taisyklių 98 punkte (pažymos 10.5 punktas) įtvirtinta daugiabučio namo atnaujinimo (modernizavimo) administratoriaus pareiga ne vėliau kaip per 10 darbo dienų po to, kai pagal projektą statybos rangos darbai atlikti ir pasirašytas perdavimo ir priėmimo aktas, kreiptis į Valstybinės teritorijų planavimo ir statybos inspekcijos (toliau vadinama – Inspekcija) padalinį dėl statybos užbaigimo akto išdavimo. Tuo metu remiantis Statybos reglamente apibrėžta statybos užbaigimo procedūros sąvoka ir 104 punkte įtvirtintu statybos užbaigimo momentu

(pažymos 10.6 punktą), seka išvada, jog daugiabučio namo atnaujinimo (modernizavimo) procesas yra laikomas užbaigtu tik statybos užbaigimo komisijai pasirašius statybos užbaigimo aktą bei jį užregistravus IS „Infostatyba“. Akivaizdu, jog pirmiau paminėtos teisės aktų nuostatos yra besąlygiškai susijusios, nes tik abi jas realizavus daugiabučio gyvenamojo namo atnaujinimo (modernizavimo) procesas yra laikomas įgyvendintu (užbaigtu). Tačiau pabrėžtina, kad, kaip jau buvo minėta pirmiau šioje pažymoje (pažymos 16 punktą), už daugiabučio gyvenamojo namo atnaujinimo (modernizavimo) proceso įgyvendinimą yra atsakingi projekto administratoriai, kurių pareiga tinkamai įgyvendinti namo atnaujinimo (modernizavimo) procesą yra numatyta Valstybės paramos įstatymo aktualioje redakcijoje. Seimo kontrolieriaus įsitikinimu, pagal dabartinę teisinę reglamentavimą, projekto administratoriaus pareiga organizuoti daugiabučio gyvenamojo namo atnaujinimo (modernizavimo) procesą yra pripažįstama tinkamai įgyvendinta, kai projekto administratorius Taisyklių 98 punkto nustatyta tvarka kreipiasi į Inspekcijos padalinį (pažymos 10.5 punktą). Tačiau akivaizdu, kad ši projekto administratoriaus pareiga turėtų būti susieta su paties statybos užbaigimo akto gavimo faktu. Taip teigtina remiantis Taisyklių 12 punkto nuostata, kurioje numatyta, jog Projekto įgyvendinimo terminas – 24 mėnesiai nuo Valstybės paramos sutarties pasirašymo dienos iki statybos užbaigimo akto surašymo dienos. Kaip patvirtina ir šioje pažymoje nagrinėto atvejo faktinės aplinkybės, akivaizdu, kad projekto administratoriaus veiksmai įgyvendinant Taisyklių 98 punkto nuostatas neužtikrina paties daugiabučio namo atnaujinimo (modernizavimo) projekto užbaigimo proceso, nes tai yra tik vienas iš namo atnaujinimo (modernizavimo) projekto užbaigimo proceso etapų. Iš to seka, kad nors dabar galiojančių Taisyklių redakcijoje daugiabučio namo projekto atnaujinimo (modernizavimo) proceso įgyvendinimas yra susietas su statybos užbaigimo akto surašymo data, tačiau projekto administratoriui yra numatyta tik pareiga kreiptis į Inspekcijos padalinį dėl statybos užbaigimo akto išdavimo. Vadinasi, nesant nustatytos pareigos projekto administratoriui per tam tikrą terminą gauti ir patį statybos užbaigimo aktą, iškyla neaiškumas dėl konkretaus subjekto (projekto administratoriaus ar statybos užbaigimo komisijos) atsakomybės už projekto įgyvendinimo termino praleidimą klausimas. Siekiant tai išgryninti, Seimo kontrolieriaus nuomone, turėtų būti konkrečiai nustatomi projekto administratorių ir statybos užbaigimo komisijos veiksmai bei jų įgyvendinimo terminai statybos užbaigimo akto gavimo (išdavimo) procese, kas garantuotų garantuoti aiškesnę teisinę daugiabučio namo projekto atnaujinimo (modernizavimo) proceso pabaigos reglamentavimą ir užtikrintų teisinės sistemos nuoseklumą bei vidinę darną (pažymos 11.1 punktą).

Remiantis išdėstytu, Seimo kontrolierius daro išvadą, jog tyrimo metu nustatyta informacija dėl poreikio tobulinti esamą teisinę reglamentavimą pasitvirtino, todėl būtina, kad Aplinkos ministerija, kaip už valstybės politikos daugiabučių gyvenamųjų namų renovacijos (modernizavimo) procese formavimą atsakinga institucija, įvertintų poreikį pašalinti Taisyklėse egzistuojančius teisinio reglamentavimo trūkumus ir pateiktų Lietuvos Respublikos Vyriausybei siūlymus dėl reikiamų teisės akto (-ų) pakeitimų.

SEIMO KONTROLIERIAUS SPRENDIMAI

19. Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 2 punktu, Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierius nusprendžia UAB „X“ skundą dėl galimo Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos neveikimo nagrinėjant Bendrovės kreipimuisi atmesti.

20. Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 3 punktu, Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierius nusprendžia Y ir kitų daugiabučių gyvenamojo namo, esančio adresu <...>, Vilniuje, gyventojų skundo dėl Pareiškėjų galimybių ginti savo teisėtus interesus tyrimą nutraukti.

21. Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 1 punktu, tyrimo dalį dėl poreikio tobulinti esamą teisinį reglamentavimą pripažinti pagrįsta.

SEIMO KONTROLIERIAUS REKOMENDACIJA

22. Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 19 straipsnio 1 dalies 8 punktu, Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierius rekomenduoja **Lietuvos Respublikos Vyriausybei** – pavesti Lietuvos Respublikos aplinkos ministru įvertinti šios pažymos 18 punkte aptartą Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2009 m. gruodžio 16 d. nutarimu Nr. 1725 patvirtintą *Valstybės paramos daugiabučiams namams atnaujinti (modernizuoti) teikimo ir daugiabučių namų atnaujinimo (modernizavimo) projektų įgyvendinimo priežiūros taisyklių* nuostatų trūkumus ir pavesti parengti Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo projektą, siekiant, kad būtų patobulintas teisinis reglamentavimas, nustatant aiškesnius daugiabučių gyvenamųjų namų atnaujinimo (modernizavimo) projekto administratorių ir statybos užbaigimo komisijos veiksmus statybos užbaigimo akto gavimo (išdavimo) procese ir jų atlikimo terminus.

Primename, kad Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 20 straipsnio 3 dalyje nustatyta, jog informacija apie siūlymų (rekomendacijų) išnagrinėjimą Seimo kontrolieriui turi būti pateikiama nedelsiant priėmus sprendimus dėl priemonių, kurių bus imamasi, atsižvelgiant į Seimo kontrolieriaus siūlymą (rekomendaciją), **bet ne vėliau kaip per 30 dienų nuo siūlymo (rekomendacijos) gavimo dienos.**

Seimo kontrolierius

Augustinas Normantas